

ÉRTED VAGYUNK, POLGÁR!

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének
felhívása

Eger, 1995. 08. 10.

A könyvtárak jelen vannak mindennapi életünk valamennyi tevékenységében, a tanulásban, a munkában, a képzés minden formájában, a kutatásban, a vállalkozásban, a szakmaváltásban, a tájékozódásban és az önművelésben. A könyvtár a tudomány és a kultúra megismerésének eszköze, s mint ilyen, az egyén és a társadalom létfeltétele. A csökkenő erőforrások veszélyeztetik kulturális és tudományos értékeinket, szolgáltatásaink mennyiségét és minőségét. Felhívásunkban e veszélyre kívánunk figyelmeztetni és a közös felelősségre hivatkozva kérjük a könyvtárhasználók és a fenntartók segítségét.

1. Látogassák könyvtárainkat és fogalmazzák meg igényeiket!

Egész életünk valójában folyamatos információszerzés, hogy az állandóan változó feltételekhez igazodhassunk. Információinkat a legkönnyebben a könyvtárból tudjuk beszerezni.

2. Tájékozódjanak a könyvtári szolgáltatások lehetőségeiről!

Az információk megőrzése, rendszerezése és hiteles átadása a könyvtárak hivatása és kötelessége. A könyvtárak együttműködésével sokféle dokumentumot, információt és aktív közreműködést kínálunk problémáink megoldásához.

3. Védelmezzék a könyvtári szolgáltatásokat!

A könyvtárak mindenki előtt nyitva állnak. Mindannyiunk érdeke, hogy a könyvtárak szolgáltatásai ne szűküljenek és lépést tudjunk tartani a világban vég-bemenő egyre gyorsuló változásokkal, s megőrizhessük a múlt szellemi örökségét. Ehhez pedig pénzre van szükség.

4. Támogassák a könyvtárak fenntartását!

Az információk legmegbízhatóbb, legolcsóbb forrása és a leggazdaságosabban megtérülő kulturális befektetés a rendszeresen gyarapított, jól felszerelt és szakképzett könyvtárosok által kezelt könyvtár, amely egyben más információforrásokhoz is utat nyit. Ezért a kormányzati szervek, az önkormányzatok és a döntéshozó politikusok a közpénzek felosztásának rangsorolásánál a könyvtárat jelentőségének megfelelő helyen szerepeltessék.

Összefogás a könyvtárakért

(A Könyvtári és Informatikai Kamara az alábbi gondolatokkal indította az akciósorozatot — szerk.)

A Könyvtári és Informatikai Kamara együttműködve a többi könyvtári szervezettel, 1995. október 9-15. között rendezi meg az „Összefogás a könyvtárakért” című akciót Az „Összefogás” országos rendezvénysorozat, amelybe bekapcsolódnak a legkisebb és a legnagyobb könyvtárak egyaránt, Vas megyétől Hajdú-Biharig.

A program kettős célkitűzése:

- a könyvtárak új arculatának megjelenítése,
- az összefogás példázása.

Az első cél lényege, hogy megváltoztassuk a társadalomban ma is élő, téves felfogást, miszerint a könyvtár csupán a könyvkölcsönzés és olvasás helye. A könyvtár sokkal több ennél: a társadalmi és gazdasági átalakulás és struktúraváltás alapintézménye. A demokráciát a könyvtárakban tanulhatjuk. A gazdaságban nem történhet profilváltás információk, információk adatbázisok nélkül. Ezek szolgáltatásához a könyvtáraknak megvannak a megfelelő személyi és egyéb feltételei, s ha a gazdasági élet szereplői is támogatják törekvéseiket, bármikor naprakész információkkal tudnak az érdeklődők rendelkezésére állni a világ bármely részéről és bármilyen szakterületről.

A másik megközelítés kulcsszava az összefogás. Meg szeretnénk mutatni, hogy lehetséges az összefogás egy szakmán belül, egy ágazaton belül és az országon belül a társadalmi és gazdasági élet többi szereplőivel is.

Az akció fölött védnökséget vállalók listája mutatja, hogy céljainkat sokan vallják magukénak: Zelnik József (Magyar Kulturális Szövetség), Zentai Péter László (Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése), Balázs András (Magyar Könyvszakmai Szövetség), Földiák András (Magyar Népművelők Egyesülete), Tomai József (Magyar írószövetség), Havass Miklós (Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségi Kamarája), Szántó Tibor illusztrátor, Horváth Ádám (MTV), Szirányi János (MR.) Fővédnöknek Göncz Árpád köztársasági elnököt kértük fel.

(A fenti akciósorozatba illeszkedett az idén a könyvtári Napok rendezvénysorozata is.)

XXIV. Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Napok '95

Október 9, József Attila Megyei Könyvtár, Tatabánya

A megjelenteket Monostori Imre, a megyei könyvtár igazgatója köszöntötte, kiemelve, hogy az idei rendezvény az „Összefogás a könyvtárakért”-akció országos sorozatába illeszkedik.

A megnyitót Kerti Katalin, a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés művelődési bizottságának elnöke tartotta. Szövegét az alábbiakban közöljük:

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves könyvtáros kollégák!

Napjainkban — ha szabad így fogalmaznom — egymást érik a szellemi foglalkozásokat űző értelmiségiek szakmai tanácskozásai: szinte nap mint nap olvashatunk az orvosok, gyógyszerészek, jogászok, mérnökök különböző összejöveteleiről. Mondhatnánk azt is, hogy a megyei könyvtári napok rendezvénye csupán egy a sorban. Én azonban azt gondolom, hogy itt és most: a XX. század végének Magyarországon megkülönböztetett fontossága van minden "könyvtárügyi" tanácskozásnak, mert megkülönböztetett figyelem illeti meg a könyvtárak és a könyvtárosok munkáját

Hiszen a könyvtáraknál különlegesebb, sőt — azt is megkockáztatom — jelentősebb intézmény kevés létezik a világon.

Az emberek arra az igen egyszerű, ám annál hatalmasabb feladatra találták ki a bibliotékákat, hogy valamilyen rendszerezett formában mindazt megőrizték, „amit ezredek ész napvilága mellett dolgoznak”. Umberto Eco egyenesen mágikus labirintusnak festi le a hasznos és — a kor szellemisége szerint — kártékony írásműveket azonos lelkiismeretességgel őrző könyvtárat. *A róza neve* megfontolásra méltó tanulsága, hogy a könyv olyan értékes és különleges valami, amely éltetni és építeni képes, ugyanakkor ölni is, és egyetlen kőtet megsemmisítéséhez — képletesen szólva — néha az egész könyvtárat fel kell égetnie annak, aki a könyv elpusztításával ki akar törölni egy bekezdést az emberi gondolkodás történetéből.

A felhalmozott tudás és annak írásos megörökítése alapvető, egyetemes érték, mely — ahogy mondani szokás — hatalom, sőt fegyver is lehet. Mai, békésnek éppen nem mondható világunkban ezért kerül annyira előtérbe

a könyvtár másik alapfeladata: az, hogy az emberiség „szellemi termését” minél szélesebb körben hozzáférhetővé tegye — a XX. század technikai vívmányait alkalmazva nem csupán bőrbe, vászonba kötött formában juttatván ismeretekhez az olvasót, hanem immár mágneses lemezek és ha kell — és lehet — az információs szupersztráda segítségével is.

Ehhez képest ma, Magyarországon nagyon szigorú körülményekkel kell szembenéznünk a könyvtárosoknak. A szinte áttekinthetetlenül vált könyvpiac és az ehhez társuló finanszírozási nehézségek igencsak megnehezítik a könyvtárak működését. Nyilvánvaló tény, hogy a bibliotékák hosszú távon sikerre ítéltetett intézmények, ám az is kétségtelen, hogy — a kor igényei és lehetőségei között egyensúlyozva — meg kell találniuk túlélésük, fennmaradásuk és fejlődésük biztosításának módjait

Bízom benne, hogy a mai és a holnaputáni tanácskozás is hozzájárul ahhoz, hogy Önök, a szakemberek, közös erővel közelebb jussanak a bonyolult feladat megoldásához.

A könyvtárlátogató olvasók még mindig népes tábora nevében ezekkel a gondolatokkal kívánok valamennyiüknek jó munkát, hasznos eszmecserét

Ezután került sor a nap két előadására.

Nagy Attila: Változó könyvtár a változó társadalomban

Az OSZK-KMK munkatársa bevezetőjében hangsúlyozta: eszközöket akar adni a könyvtárosok önbecüléséhez, az önmenedzseléshez.

Gyakran hallani, hogy a könyvtárak, a könyvtárosok eltartottak, „nem termelnek értéket”. Ez egyszerűen hazugság. Önismeret kell, hogy lássam a feladataimat, s akkor nem leszek „alattvaló”.

Feltette a kérdést: hogyan veszítettük el illúzióinkat az elmúlt 4-5 évben? Hiszen tény, hogy most keserűbbek, szkeptikusabban vagyunk.

Emlékeztetett az Élet és Irodalom hasábjain 1982-ben megjelent Fekete Gyula cikke, amely akkor arról panaszkodott, hogy a médiákat elborítja a szenny, a „kultúrmocsok”, a befogadók alantasabb érzelmeire ható, színvonalatlan „kultúra”. Az írás kimondatlan tanulsága az volt, hogy diktatúrában ez természetes, bizonyos értelemben a rendszer önvédelme.

Most demokrácia van. S mi történt?

Kétségtelen, hogy a választék bővült, szélesebb a paletta — de ugyanaz a silány, művészetben és kultúrában aluli termék a többsége. Egyelőre farkastörvények uralkodnak.

Mi történt a könyvkiadásban? 1989 után mind a címek száma, mind a példányszám csökkent. Mostanában mintha a címek száma újra nőne, de a példányszám tovább csökken. Az árak a többszörösükre nőttek, de továbbra is emelkedni fognak.

Mi van a könyvtárakban? Milyen szerep vár ránk?

A könyvtárak emelkedése az egyik oka, hogy nő a könyvtárlátogatók és az olvasók száma. Sajnos, van még egy ok is: sorra szűnnek meg a kisteleplési könyvtárak, így ezek olvasói is a nagyobbakban jelennek meg. De azt is látni kell, hogy ellátási hiány is keletkezik, ugyanis nem mindenki jut el pl. a megyei könyvtárba, hiszen az idő és az utazás is drága.

Mindenesetre nő a meglévő könyvtárak szerepe.

Gyakran hangoztatjuk, hogy Európába akarunk jutni. Ezt az előadás két oldalról is megközelítette.

Statisztikai adatok szerint Magyarországon 14 % az olvasók aránya. Ez a szám pl. Dániában 60 %. Mivel elsősorban a középosztály olvas, az adatok is jelzik: nálunk ez a réteg igen vékony. Minden program növelni akarja. Ehhez a könyvtárak is hozzájárulhatnak.

Társadalmunk képzettségi szerkezete is eltér a nyugatitól. Az érettségizettek aránya a felnőtt népességben nálunk mintegy 40 %, nyugaton 80. A felsőfokú végzettségük aránya Magyarországon 10 %, Nyugat-Európában 30-35 %. Ha el akarjuk őket érni, ehhez is kellene könyvtárak is.

Érdekes ugyanakkor nemzetközi felmérések alapján, hogy az ún. funkcionális analfabéták száma alacsonyabb nálunk, mint a fejlettebb régiókban, az emberek jobban tudnak olvasni. Ily módon nincs egyértelmű megfelelés a gazdasági és kulturális szint között. Ez viszont azt mutatja, hogy nálunk jobb az iskola és a könyvtár. Nem technikai felszereltségében természetesen, hanem hozzáállásában, működésében.

Tehát Európába nem juthatunk jó könyvtárak nélkül. Befejezésül arról szólt az előadó, hogy változnak olvasási szokásaink. Egyrészt a könyvtárakkal szemben nő a célszerű, racionális, praktikus igények száma, másrészt megfigyelhető a kommersz kultúra eltömegesedése, amerikanizálódása. A társadalomban érezhető az elfogadott normák hiánya, nő a deviancia.

Hogy a könyvtáraknak szociális funkcióik is vannak, régi gondolat, de a forgalom pontos meghatározása még nem történt meg.

Magyarországon a 60-as, 70-es években már felmerült a probléma, de általában szűken értelmezték: a hátrányos helyzetű olvasók ellátására gondoltak. A kérdéskör végiggondolására az 1972-es IFLA-konferencia adott lökést, de „elaludt az ügy”, a 80-as években újra felmerült, majd a rendszerváltás után újra végig kellett gondolni.

A könyvtárosok mindig egyénileg is kezdeményeztek, noha inkább a művelődési hátrányok kiegyenlítésére törekedtek, s kevesebbet törődtek a betegekkel. Meg kell állapítani, hogy a könyvtárosok sem egységesek a kérdésben, találkozunk negatív hozzáállással is. Valójában tehát kikre kell tekintettel lenni?

a) Biológiai hátrányos helyzetűek: — kórházban

- fekvők,
- mozgáskorlátozottak,
- helyhez kötöttek,
- vakok, csökkentlátók,
- siketek;

b) Szociálisan hátrányos helyzetűek:

- hajléktalanok,
- munkanélküliek,
- „kulcsos gyerekek”,
- pszichológiailag hátrányos helyzetűek,
- etnikumok,
- deviánsok.

Hol tartunk napjainkban?

A kórházi ellátásban a 80-as évektől tapasztalható előrelépés. Noha az egyéni kezdeményezés több eredményt hozott, mint a szervezett fejlesztés. Jöttek létre önálló könyvtárak is, letétek is. Különösen fontosak a gyermekosztályok.

A mozgássérültek és -korlátozottak, a házhoz kötöttek ellátása csak kezdeti lépéseinél tart. Közlekedési gond: rokkantkocsival egyáltalán be tudnak-e jönni a könyvtárba? A házi köleszés lenne a megoldás (vakoknak, siketeknek is). Az együttműködést kellene megtalálni a könyvtárak és a szociális munkások között.

A vakok és csökkentlátók országos szövetségének van könyvtára. Braille-írási könyvek is léteznek, illetve 6-700 cím hangoskönyv. Ez utóbbiak a megyei könyvtárakban is vannak (nálunk is - a szerk.).

A siketek és nagyothallók ellátása megoldatlan. A könyvtárosok fő gondja: hogyan kommunikáljanak velük?

A társadalmilag hátrányos helyzetűek között minden könyvtár találkozik a hajléktalanok gondjával. Sokan „melegedni” jönnek, s bizony ápoltságuk is problémás sokszor.

A munkanélküliek ellátásában kapcsolatot kellene teremteni a munkaügyi központokkal, az információterjesztés érdekében, s aktívabbak lehetnének az át- és továbbképzések segítségével is.

A pszichikailag hátrányosakkal a kapcsolatot nehéz fölvenni. Gyerekek esetében a szülőkkel kellene kommunikálni, de ha ez menne, a gyerekek sem lennének hátrányosak. A csellengő fiatalokkal, drogossal, börtönviseltekkel a könyvtár alig tud érintkezni. Ugyanez a helyzet a cigányság nagy részével is.

Változatlanul tisztázatlanok az alapkérdések. Mit lehet a könyvtáraktól e téren megkövetelni? Hol a határ? Meddig mehet el a könyvtár? Részint gond, hogy a könyvtár maga is hátrányos helyzetű, nincs többletpenze ezekre a feladatokra, részint az átlagolvasó is elvárja, hogy vele foglalkozzanak.

Nincs a kérdésekre egzakt válasz, de van, amit el kell látni. A munkához ismeret, felkészülés és empátia is szükséges, és támogatókat, szponzorokat is fel kell kutatni.

A nap egyesületi programmal, „fehér asztalos” baráti találkozóval fejeződött be.

Október 11, Jókai Mór Városi Könyvtár, Komárom

A megjelenteket Horváth Veronika, a könyvtár igazgatója köszöntötte. Külön üdvözölte a helyi önkormányzati képviselőket, akik megtisztelték a rendezvényt Ezután indult a program.

Alföldi Istvánná: Hogyan lehet eladni a könyvtári szolgáltatásokat?

A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem főosztályvezetője fontosnak tartja a marketing technikák bevezetését a könyvtári területre. Egyre inkább gazdátlan marad a művelődési és szociális ellátás, ami korábban az állam feladata volt, de az állam ma már igyekszik belőle kimenekülni, mert nem tudja, illetve nem akarja finanszírozni. Tudni kell, ha szükösek a polgárok lehetőségei, akkor először a humán szolgáltatásokról fognak lemondani.

A marketing feladata kettős: 1.) a kereslet felkeltése, ill. a fizetőképes igények mozgósítása, annak bizonyítása, hogy a könyvtári szolgáltatások nemcsak az állampolgároknak, hanem a döntéshozóknak is fontosak; 2.) a könyvtár természetes helye legyen a médiáknak, számítógépeknek, így központi információtárként működhet (pl. rendezvények, álláshirdetések).

Azt mondhatjuk, hogy maga az intézmény az a termék, amelyet el kell adni, és a finanszírozás szempontjából el kell dönteni, mi az állami és mi a nem állami feladat, ki vásároljon és mit? És hogyan lehet eladni a szolgáltatásokat?

A könyvtár speciális termék, különleges tulajdonságai vannak. Az eladó és vevő kapcsolatában realizálódik egy csere (értéket is lehet cserélni), ennek a cserének a következő jellemzői vannak:

- helyettesíthetőség (pl. könyvcseré családon belül),
- megfoghatatlan szolgáltatás (bár mindenki a megfogható elemeket keresi),
- elválaszthatatlanság (a szolgáltatás keletkezése pillanatában el is fogyasztódik),
- ingadozás (személy függőség; a szolgáltatást végző lelkiállapota; „nyügös olvasó” kezelése),
- romlékonyság (nincs két egyforma előadás, tájékoztatás; vannak kereslet ingadozások, pl. vizsgaidőszakban mindenki ugyanazt keresi),
- differenciátlanság (a könyvtárak azonos dolgokat csinálnak: feldolgoznak, kölcsönöznek, tájékoztatnak, de meg kell találni azokat a sajátosságokat, amelyek megkülönböztethetnek másoktól, tudomásul kell venni, hogy a jó ötleteket utánozni fogják).

A belső marketing nem csak arra adhat választ, mi az, amitől az alkalmazottak jól érzik magukat (munkahelyi légkör, munkahelyi közérzet), hanem azt is tudatosíthatja, mit jelent egy rossz címleírás, milyen további következményei vannak.

A könyvtári szolgáltatás folyamatában az olvasó és a könyvtáros kölcsönhatásban van: nem csak megkapta a szolgáltatást, de nem mindegy, hogyan kapta meg.

Rendkívül fontos a tájékoztatás: hiszen ezzel tudatja, mit és mennyit csinál a könyvtár, a könyvtáros szakma. Ez a tájékoztatás legyen jól szervezett. A különböző tájékoztató anyagokkal hívjuk fel magunkra a figyelmet!

A kommunikáció olyan csatorna, amelyet mi nem használunk ki. Ennek különböző formái:

- a szóvivő rendszer (dialógus, a párbeszéd fontossága, tudunk korrigálni),
- kommunikálás szakértőkön keresztül,
- a társadalmi („szájreklám”, ez befolyásolhatatlan);
- intézményi csatornák:

1. befolyásos emberek megnyerése,

2. véleményformálók, hangadók megtalálása.

- nem személyes csatornák (pl. reklám, de ez drága és kevésbé hatékony, késleltettek is idővel)

A nehéz gazdasági helyzetben nehéz a könyvtárak helyzete is. Egyre újabb módszerekre van szükség, hogy megmaradhassanak, illetve továbbfejldhessenek, ebben segíthet a könyvtári marketing elsajátítása.

Alföldi Gabriella előadása után a jelenlévők (a városi könyvtárak és a megyei könyvtár képviselői) saját szolgáltatásaikat és azok árait ismertették.

A megyében is ugyanolyan vegyes a helyzet, mint az országban. Különböző szempontok alapján kérünk vagy nem kérünk beiratkozási díjat. Figyelünk az olvasók teherbíró képességére és a bevételi kötelezettségre. Az adott szolgáltatásokat pedig jelentősen meghatározzák az egyes könyvtárak anyagi lehetőségei.

Tanulságos volt, és elgondolkodtató ötleteket is hallottunk.

Az esztergomi könyvtár például „olvasóegyletet” hozott létre. Az egyesület tagjai tagsági díjat fizetnek, amiből ők gyarapítják a bestsellerekből álló gyűjteményt, és a kölcsönzést is ők végzik.

A könyvtár így mentesül az ilyen típusú művek beszerzésétől, jobban hasznosíthatják az állománygyarapításra fordítható csekély összeget.

A tataiak könyvtári anyagból 1-2 oldalnyit ingyen másolnak. Tapasztalataik szerint így kevesebbet tépnek, metszenek a folyóiratokból és olvasótermi könyvekből. (A szerk. megjegyzései:

1.) Az országos helyzetről 1. TÉKA/TÉMA ez évi júniusi számát 2.) A megyei helyzet adatait összegyűjtve később visszatérünk a kérdésre.)

A tudósításokat írták:

Búzer Károlyné szaktájékoztató
Herczigné Mlakár Erzsébet igazgatóhelyettes
Schmidt József szaktájékoztató
József Attila Megyei Könyvtár

Hírek a Könyvtárostánárok Egyesületének életéből

Október 25-én a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Intézet és a MKE Könyvtárostánárok Szervezete megyei csoportja megemlékezéssel összekötött továbbképzést szervezett A téma az 1000 éves magyar iskola és az iskolai könyvtárak története, valamint napjaink feladatai.

A program első előadója dr. Kelemen Elemér, az 1000 éves Magyarországi Iskola Emlékbizottság titkára, a Budapesti Tanítóképző Főiskola főigazgatója volt. Előadásában szólt arról, hogy 1893-ban a kultuszminiszter kérésére azt fogalmazta meg, hogy a honfoglalás évfordulójára írjanak iskolatörténetet az iskolák.

Az első iskola 966-ban a szerzetesek Szent Márton hegyi kolostorában működött. A püspöki székhelyek mellett felépültek az első káptalani iskolák, így már az első évszázadban kiépült az iskolarendszer. Ezek az iskolák sajátos módon kapcsolták össze a keletről jött nép kultúráját a befogadó nép kultúrájával. A társadalom jobbik része felelősséget érzett gyermekei jövőjéért.

Az iskola a kezdetektől napjainkig folyamatos párbeszédet jelentett az egyetemes kultúrával, tanítók és tanítványok, elvek és módszerek állandó cseréjét jelentette. Ennek a párbeszédnek folytatódnia kellene, és az iskolák jövője valamennyiünk ügye kell, hogy legyen.

Az 1000 éves évfordulóra készülve az országban nagyon sok helyen az iskola tárgyi emlékek gyűjtését kezdeményezi, illetve régi tanítványokról, pedagógusokról utcákat neveznek el.

Felhívta a figyelmet dr. Kelemen Elemér arra is, hogy 1996. március 21-én Győrben és Pannónhalmán kiemelkedő rendezvények lesznek az évfordulóhoz kapcsolódva.

A következő előadó Balogh Mihály volt aki a Baksay Sándor Református Gimnázium könyvtárostánára, az MKE Könyvtárostánárok Szervezetének elnöke, Ő a muzeális értékű dokumentumok kezeléséről és használatáról beszélt. Elmondta, hogy mennyire fontos a régi könyvek, a könyvritkaságok szakszerű kezelése, ápolása, restaurálása. Az is fontos, hogy ezek a könyvek eljussanak az olvasókhoz. Az iskolákban lévő régi könyveket használják az órákon, a diákok megnézhessek, lapozhassanak bennük. Nagy élmény a tanulóknak, ha pl. azt a röplapot vehetik kézbe, amelyet Petőfi Sándor is lapozott, olvasott.

A továbbképzés harmadik előadója György Károlyné volt, aki a Komáromi Ipari Szakmunkásképző és Szakközépiskola könyvtárostánára, a Jókai Mór Városi Könyvtár munkatársa.

Előadásában beszélt az iskolai értesítők, évkönyvek szerepéről az iskolatörténetírásban, az összeállításáról, valamint a szerkesztés kérdéseiről. Elmondta, hogy Komáromban az 1993/94. tanévről készítették el az általános- és középiskolák közös értesítőjét

Beszélt az iskolai értesítők történetéről, arról, hogy a magyarországi nagyobb gimnáziumok már a XVIII. század végén jelentettek meg értesítőket 1849-től rendelet kötelezte a középiskolákat iskolai értesítők megjelentetésére. Előírta, hogy a tanulói érdemjegysorozatok mellett tudományos jellegű dolgozatot is közöljenek, és röviden értékeljék a tanév eseményeit. 1945 után az iskolák kötelezettsége az értesítő kiadására megszűnt, ü. papírhányra hivatkozva nem javasolták, később egyszerűen betűtöltötték. A Komáromban megjelent közös értesítő kiadásának kezdeményezője a könyvtár egyik olvasója volt, aki anyagilag is támogatta ezt a kiadványt Az előadó beszélt a munkálatok során felmerült nehézségekről, a nyomdai előkészítésről és a kiadvány kedvező fogadtatásáról.

Az 1000 éves évfordulóra bizonyára nagyon sok iskola tervezi hasonló értesítő megjelentetését. Kívánjuk, hogy sok örömük legyen ebben a munkában.

Tanczerné Jakus Emőke
listás könyvtári szakértő

Hírek

1995. szeptember 27-én az Országos Idegennyelvű Könyvtár 2 munkatársa: Sléziáné Weisz Éva szlovák és Lukács János német nemzetiségi referens látogatott megyénkbe. Nemzetiségi községi könyvtárakkal ismerkedtek, megtekintették az állományt, tájékoztak az olvasók számáról, igényeiről, felajánlották közvetlen segítségüket olyan könyvek beszerzéséhez, amelyek sem a községi, sem a megyei könyvtár állományában nem találhatók meg.

A megtekintett könyvtárak: Tarján és Baj német, Tardos és Vértesszőlős szlovák nemzetiségi községi könyvtárak voltak.

Ezúton köszönöm a vendégek nevében is a szívélyes fogadtatást és azt a segítőkészséget, amellyel a tájékoztatást végezték. Remélem, a kölcsönös tájékozódás mindannyiunk hasznára válik.
Búzer Károlyné szaktájékoztató József Attila Megyei Könyvtár

* * *

1995. október 18-án a Magyar Könyvtárosok Egyesülete megyei szervezete, a „Kéve” Megyei Községfejlesztők Egyesülete és a Megyei Szabdművelődési Társaság újszerű kezdeményezésének lehettünk részesei. A három szervezet arra a gondolatra jutott, hogy sok olyan téma van, amely mindegyik szervezet tagságát érdekli, ezek közös előadásokon megtárgyalhatók; de az is lényeges, hogy a résztvevők kötetlen beszélgetések során is közelebb juthassanak egymáshoz.

Két előadást hallgathattunk meg: Striker Sándor főosztályvezető a Művelődési és Közoktatási Minisztériumból, Torba Nándor főtanácsos a Belügyminisztérium önkormányzati gazdasági főosztályáról ismertette a minisztériumoknak a szakterületünket érintő tevékenységét és elképzeléseit.

Az előadásokat sok konkrét kérdés és élénk beszélgetés követte.
Kíváncsian várjuk a tervezett sorozat folytatását

Schmidt József
szerk.

Rólunk írták

Táti könyvek németül

A helybéliek közül is kevesen tudják, hogy a művelődési házban található könyvtárban a település nemzetiségi jellegére tekintettel a polcokon német nyelvű könyvek is találhatók szép számban.

Kitűnő segítség az idősebbeknek emlékidézésre, a fiataloknak hasznosak lehetnek a kötetek a nyelvtanulásban.

Keddenként, csütörtökönként és péntekenként délután kettőtől este hatig, illetve szerdánként tíztől délig, majd ebédszünet után kettőtől hatig lehet belelapozni a könyvekbe, amelyek kölcsönözhetőek is.

24 Óra, 1995. szept. 12. 3.1.

Szegények könyvtára Tatabányán

A megyeszékhely önkormányzatának döntése értelmében a városi könyvtár szeptember 4 óta a BDSZ könyvtárral egyesülve folytatja tevékenységét a Jászai Mari Színház, Népház épületében. Az összeköltözéskor helyhiány miatt keletkezett "könyvfeleslegből" kedvezményes vásárt rendeztek.

Rátvai Miklósnétól, a könyvtár igazgatójától megtudtuk, hogy a költözés alkalmából iskolai könyvtári készletet kapott a Szent Margit Katolikus Általános Iskola. A városban működő valamennyi oktatási intézmény is korlátozás nélküli elsőbbséget élvezett a válogatásban. Száz-száz kötetet ajándékként az önkormányzat delegációja a jövő héten kézbesít három erdélyi középiskolának.

A héten újabb akció keretében naponta 10-15 óráig családonként ingyen tíz kötetet válogathattak a könyvbarátok, és mindazok, akik számára az új könyvek beszerzése elérhetetlen.

Sokan felkeresték az Aradi úti városi könyvtár régi épületét. Szegény város szegény könyvtára a szegények családi könyvtárát így gyarapítja...

24 Óra, 1995. szept. 16. 16.1.

Kecskés László

(1913-1995)

Hosszú, gazdag és maradandó műveket hátrahagyó élet zárult le halálával. Mindaz megtörtént vele, ami e dicsőséges és örült évszázad kisebbségi magyarjával csak megtörténhet, - nem egyszer a halál torkából menekítette ki a Gondviselés.

Ő mindezt tevékeny élettel és termékeny évekkkel „bosszulta”, illetve hálálta meg. Szeretett városa, Komárom — az egységes Komárom, persze — tudósi kutatómunkájának is színtere, egyben legfőbb témája is volt. Ő írta meg modern szempontokat alkalmazva a város történetét (1973). Szakmai berkekben is feltűnést keltett *A komáromi szekeres gazdák* (1975) című könyve; majd következtek a többiek, mind-mind szellemi eseményt jelentve nemcsak a város, hanem a helytörténeti kutatások egésze számára is; a *Komáromi mesterségek* (1978), a *Komárom irodalmi élete* (1979), majd a komáromi erődökről írt könyve (1984). Számos könyv társszerzőjeként, szerkesztőjeként közreműködőjeként és tanulmányíróként is ismert és keresett tudósember volt. Történész, muzeológus, a hely szellemének kutatója.

Szelíd, csöndes embernek ismerhettük, egyszersmind olyannak is, aki hallatlanul gazdag élettapasztalatának birtokában *tudta*, hogy mire való a emberi élet.

Ami most halálával ellobbant. Ám az életmű, életének lényege és lenyomata megmaradt: újabb és újabb nemzedékek okulására, szellemi épülésére.

Monostori Imre
igazgató
József Attila Megyei Könyvtár

Tudósítóink:

Cserődi Attiláné — Arany János Városi Könyvtár, Dorog
György Károlyné — Jókai Mór Városi Könyvtár, Komárom
Kovátsné Várady Eszter — Babits Mihály Városi Könyvtár, Esztergom
Schenk Lászlóné — Móricz Zsigmond Városi Könyvtár, Tata
Sütőné Lohner Kornélia — Városi Könyvtár, Nyergesújfalu
Szabolcsné Mészáros Éva — Városi Könyvtár, Oroszlány
Takács Anna — Városi Könyvtár, Tatabánya
Tanczerné Jakus Emőke — iskolai könyvtárak

A kéziratokat, híreket, eseményeket minden páros hónap 1. napjáig kérjük és várjuk!

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár, Tatabánya, V, Fő tér 2.
Felelős kiadó: dr. Monostori Imre igazgató.
Felelős szerkesztő: Schmidt József
ISSN 1218 9278
Tb.MK.S-62/95.